

IZVJEŠĆE
Stručnog povjerenstva

O REAKREDITACIJI
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

Datum posjeta Visokom učilištu:
13. i 14. svibnja 2015. godine

Lipanj, 2015.

SADRŽAJ

UVOD	3
KRATKI OPIS VREDNOVANOG VISOKOG UČILIŠTA	5
ZAKLJUČCI STRUČNOG POVJERENSTVA.....	7
PREDNOSTI VISOKOG UČILIŠTA	7
NEDOSTACI VISOKOG UČILIŠTA	7
PRIMJERI DOBRE PRAKSE	7
PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE.....	7
1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete	7
2. Studijski programi	7
3. Studenti	8
4. Nastavnici	8
5. Znanstvena i stručna djelatnost.....	8
6. Međunarodna suradnja i mobilnost	8
7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije	9
DETALJNA ANALIZA NA TEMELJU STANDARDA I KRITERIJA ZA REAKREDITACIJU VISOKOG UČILIŠTA.....	10
1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete.....	10
2. Studijski programi.....	10
3. Studenti.....	13
4. Nastavnici	14
5. Znanstvena i stručna djelatnost	16
6. Međunarodna suradnja i mobilnost	17
7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije.....	20

UVOD

Stručno povjerenstvo koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) izradilo je ovo izvješće o reakreditaciji Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci na temelju Samoanalize Visokog učilišta, popratne dokumentacije te posjeta Visokom učilištu.

Postupak reakreditacije koji u petogodišnjim ciklusima provodi Agencija za znanost i visoko obrazovanje, javno tijelo koje je punopravni član Europskog registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Quality Assurance Register for Higher Education – EQAR*) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA*), prema Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju obavezan je za sva visoka učilišta u Republici Hrvatskoj.

Stručno povjerenstvo imenuje Akreditacijski savjet Agencije, neovisno stručno tijelo, kako bi provelo neovisno vrednovanje visokog učilišta i njegovih studijskih programa.

Izvješće sadrži:

- kratku analizu prednosti i nedostataka visokog učilišta
- popis dobrih praksi uočenih na visokom učilištu
- preporuke za unapređenje i prijedloge mjera koje treba provesti u predstojećem razdoblju (te provjeriti postupkom naknadnog praćenja)
- detaljnu analizu na temelju standarda i kriterija za reakreditaciju.

Članovi Stručnog povjerenstva:

- prof. András Jakab, Hungarian Academy of Sciences, Mađarska, predsjednik Stručnog povjerenstva
- prof. Anne Meuwese, Tilburg Law School, Kraljevina Nizozemska
- prof. Maria Alessandra Livi, Sapienza University of Rome, Italija
- prof. Ciarán Burke, Friedrich-Schiller University of Jena, Savezna Republika Njemačka
- Branka Obradović, studentica, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Republika Hrvatska.

U analizi dokumenata, studijskom posjetu i pisanju ovog izvješća, podršku radu Stručnog povjerenstva pružali su:

- Maja Šegvić, koordinatorka, Agencija za znanost i visoko obrazovanje
- Lida Lamza, prevoditeljica tijekom posjeta i prevoditeljica Izvješća, Agencija za znanost i visoko obrazovanje.

Tijekom posjeta Visokom učilištu Stručno povjerenstvo je održalo sastanke sa sljedećim skupinama:

- Upravom
- radnom grupom za izradu samoanalize i predstavnicima Odbora za kvalitetu
- studentima
- prodekanom za sveučilišni studij i prodekanom za stručni studij
- voditeljima studija
- voditeljima znanstvenih projekata
- prodekanom za znanost
- predstojnicima zavoda
- asistentima i znanstvenim novacima
- prodekanom za međunarodnu suradnju.

Stručno povjerenstvo je, također, obišlo knjižnicu, informatičku učionicu, studentsku referadu i učionice, gdje je održalo kratki razgovor sa studentima prisutnima na nastavi.

Na temelju obavljenog postupka reakreditacije i završnog izvješća Stručnog povjerenstva, očitovanja visokog učilišta, kao i izvješća o zadovoljavanju kvantitativnih kriterija, Akreditacijski savjet donosi neovisno mišljenje u kojem ministru znanosti, obrazovanja i sporta preporučuje jedno od sljedećeg:

1. **izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta** za obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti (produljenje dopusnice)
2. **uskrata dopusnice** za obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti
3. **izdavanje pisma očekivanja** s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine. Pismo očekivanja može uključivati privremenu zabranu upisa novih studenata na određeno razdoblje.

Akreditacijska preporuka sadrži i ocjenu kvalitete visokog učilišta s preporukama za poboljšanje i unapređenje kvalitete.

KRATKI OPIS VREDNOVANOG VISOKOG UČILIŠTA

NAZIV VISOKOG UČILIŠTA: Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci

ADRESA: Hahlić 6, Rijeka

DEKAN: prof. dr. sc. Eduard Kunštek

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA:

Na Fakultetu djeluje 21 katedra. Katedre su nastavne ustrojbene jedinice na Fakultetu. Katedru čine nastavnici i suradnici koji sudjeluju u izvođenju nastave na kolegijima u okviru katedre. Zadaće katedre su organizacija nastavnog, znanstvenog i visokostručnog rada iz svih kolegija koji se izvode u okviru katedre, zatim pripremanje nacрта nastavnih planova i programa kolegija koji se izvode u okviru katedre, unapređenje svih oblika nastavnog rada na Fakultetu, vođenje brige o udžbenicima, priručnicima i drugim nastavnim pomagalicama, vođenje brige o nastavnicima, suradnicima i znanstvenicima i njihovom nastavnom i znanstvenom usavršavanju te vođenje brige o uspjehu studenata. Katedre se ustrojavaju na način da objedinjuju srodne kolegije.

Na Fakultetu djeluje osam zavoda. Zavodi su znanstveno-istraživačke ustrojbene jedinice na Fakultetu. Zavod čine nastavnici, suradnici i znanstvenici koji sudjeluju u izvođenju nastave, znanstveno-istraživačkom i visokostručnom radu Fakulteta.

STUDIJSKI PROGRAMI:

Preddiplomska razina (1):

1. Upravni studij (preddiplomski stručni studij)

Diplomska razina (2):

1. Pravo (petogodišnji integrirani studij)
2. Javna uprava (specijalistički diplomski stručni studij)

Poslijediplomski specijalistički studij (2):

1. Financijsko pravo trgovačkih društava
2. Pravo europskih integracija

Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij (1):

1. Pravo

BROJ STUDENATA:

- redovni studenti: 1338
- izvanredni studenti: 590

BROJ NASTAVNIKA:

- 36 stalno zaposlenih nastavnika
- 21 vanjski suradnik

BROJ ZNANSTVENIKA (doktori znanosti, izabrani u nastavno-znanstvena zvanja, stalno zaposleni): 34

UKUPNI PRORAČUN (2013. godina): 25.372.032,04 kuna

SREDSTVA MZOS-a: 16.751.544,71 kuna

VLASTITA SREDSTVA: 8.620.487,33 kuna

KRATKI OPIS VISOKOG UČILIŠTA:

Studij prava je pokrenut 1973. godine. Najprije je djelovao pri Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci. Godine 1976. osniva se Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci kao samostalna visokoškolska institucija na kojoj se ovaj studij nastavlja izvoditi. Naziv mijenja 1985. godine, kada je registriran kao Pravni fakultet Sveučilišta Vladimir Bakarić u Rijeci, da bi 1991. godine bio registriran pod današnjim nazivom Sveučilište u Rijeci, Pravni fakultet u Rijeci. Pravni fakultet danas izvodi šest studijskih programa i ima oko 2000 studenata.

ZAKLJUČCI STRUČNOG POVJERENSTVA

PREDNOSTI VISOKOG UČILIŠTA

1. Relativno mala veličina Fakulteta omogućava prisniju atmosferu.
2. Uslužnost osoblja prema studentima.
3. Stalno traganje za boljim nastavnim metodama.
4. Podrška mladim istraživačima.
5. Motivacijska struktura plaća kojom se nagrađuju postignuća djelatnika.

NEDOSTACI VISOKOG UČILIŠTA

1. Mali broj objavljenih radova u međunarodno priznatim pravnim časopisima.
2. Sustav prikupljanja podataka nije dovoljno razvijen.
3. Usredotočenost na deskriptivno znanje na ispitima.
4. Mali broj međunarodnih znanstvenih projekata.
5. Nejednako nastavno opterećenje djelatnika.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Sustav kontinuiranog vrednovanja predstavlja 70 % završne ocjene studenata.
2. Općenita pristupačnost osoblja prema studentima.
3. Bonusi za objavljene radove ili druga postignuća djelatnika u iznosu do 30 % mjesečne plaće.
4. Politika otvorenih vrata prema studentima.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE

1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete

- Dionici bi trebali biti više uključeni u razvoj strateškog plana.
- Prikupljanje i analiziranje relevantnih podataka (kao što su sati nastave i znanstvena kvaliteta) trebali bi biti unaprijeđeni.
- Trebalo bi povećati svijest nastavnog osoblja i studenata o pravilima etičnog ponašanja.

2. Studijski programi

- Ishodi učenja kolegija trebali bi biti eksplicitno povezani s ishodima učenja na razini studijskih programa, iskazani u terminima koji se oslanjaju na Bloomovu taksonomiju i sustavno propitivani (npr. uvođenjem „matrice testiranja“).
- Usklađenost stvarnog radnog opterećenja studenata s brojem ECTS bodova dodijeljenih pojedinim kolegijima trebala bi biti jasna i transparentna.
- Trebalo bi povećati mogućnosti za praktično učenje, integrirati ih u program i, još važnije, učiniti ih dostupnima svim studentima.

- Održavanje kontakata i praćenje bivših studenata trebalo bi se provoditi na sustavniji način.

3. Studenti

- Visoko učilište trebalo bi uvesti dodatne mjere za osiguravanje kvalitete studenata koji se upisuju na prvu godinu studija prava (dodatno testiranje prije upisa, dodatna predavanja za one kojima nedostaje potrebno znanje).
- Radi postizanja objektivnosti u provjerama znanja, pismeni ispiti trebali bi biti potpuno anonimni i češće korišteni, a preostali usmeni ispiti uvijek bi se trebali provoditi pred komisijom nastavnika.
- Radi postizanja dosljednosti u ocjenjivanju, najbolji i najgori pismeni ispiti te 10 % svih (nasumično odabranih) pismenih ispita trebao bi provjeriti još jedan (najbolje vanjski) nastavnik.
- Bazu podataka bivših studenata trebalo bi koristiti za prikupljanje podataka o trenutnom zaposlenju bivših studenata.
- Snažna usredotočenost na primijenjeno znanje (vježbe rješavanja zadataka, umjesto opisnih eseja i pitanja višestrukog izbora), barem kod završnog ispita

4. Nastavnici

- Preporuka Stručnog povjerenstva je da se, nakon što prestane zabrana zapošljavanja, radna mjesta koja dopuštaju držanje predavanja na engleskom jeziku (npr. međunarodno pravo, pravo Europske unije) oglašavaju na engleskom jeziku na međunarodnim internetskim stranicama i diseminiraju preko različitih popisa adresa elektroničke pošte u Europi.
- Za ta radna mjesta trebala bi biti ukinuta obaveza poznavanja hrvatskog jezika (koja može biti zamijenjena obavezom učenja hrvatskog jezika u roku od dvije godine od zaposlenja).
- Nejednakosti u nastavnom opterećenju trebale bi biti minimalizirane.

5. Znanstvena i stručna djelatnost

- Bilo bi poželjno uvesti sustavno i transparentno financiranje lektorskih usluga radi prevladavanja nedostatka međunarodnih publikacija.
- Trebalo bi osigurati administrativnu pomoć za prijavljivanje projekata.
- Broj radova objavljenih u međunarodno priznatim pravnim časopisima trebao bi biti značajno povećan.
- Osoblje bi trebalo aktivno poticati na privlačenje vanjskih financijskih sredstava.

6. Međunarodna suradnja i mobilnost

- Visoko učilište trebalo bi provesti ambiciozniji plan aktivnosti za veću uključenost u europske projekte.
- Trebalo bi osigurati financijska sredstva za sudjelovanje studenata prava u programu Erasmus. Sadašnja situacija u kojoj se studenti prava natječu za mjesta u programima razmjene sa studentima ostalih fakulteta nije prihvatljiva ni logična.

- Osoblje bi trebalo pokušati osigurati sredstva iz europskih i međunarodnih izvora, a ne se koncentrirati samo na hrvatske izvore (kao što je nadležno ministarstvo).
- Trebalo bi poduzeti mjere za popunjavanje svih mjesta (i dolaznih i odlaznih) u programu Erasmus, najviše podizanjem svijesti o pogodnostima tog programa.

7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije

- Visoko učilište trebalo bi nabaviti moderniju informatičku opremu.
- Kvaliteta prostora za grupno učenje trebala bi biti poboljšana.
- Fizički knjižnični resursi trebali bi biti unaprijeđeni (nabavom novijih izdanja standardnih međunarodnih udžbenika).
- Potrebno je osigurati više administrativne podrške Upravi visokog učilišta i za prijavljivanje projekata.

DETALJNA ANALIZA NA TEMELJU STANDARDA I KRITERIJA ZA REAKREDITACIJU VISOKOG UČILIŠTA

1. Upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete

Pravni fakultet u Rijeci (u daljnjem tekstu: Fakultet) izradio je strateški plan, ali trebao bi biti sustavniji u uključivanju dionika, kao i u budućoj izradi takvih dokumenata (kriterij 1.1.). Godišnji planovi rada i praćenje njihove provedbe bili bi korisni za ispunjavanje odredbi strateškog plana.

Mala veličina Fakulteta i pažljivo razrađeni postupci rezultirali su zdravom kombinacijom formalnih i neformalnih praksi koja pridonosi učinkovitosti organizacijske strukture (kriterij 1.2.).

Stručno povjerenstvo nije otkrilo nikakve veće probleme oko usklađenosti strategije Fakulteta sa strategijom Sveučilišta, kao ni oko usklađenosti studijskih programa s misijom Visokog učilišta (kriteriji 1.3. i 1.4.).

Sve razine Fakulteta ulažu svjestan napor u unapređenje nastavne i znanstvene djelatnosti, ali prikupljanje i analiza relevantnih podataka (npr. sati nastave i znanstvena kvaliteta) nisu potpuni i/ili sustavno praćeni (kriteriji 1.5. i 1.7.).

Sustav praćenja nastave je uzoran – ako je neki djelatnik u studentskim anketama ocijenjen ispod određene razine, mora napisati samoanalizu i razgovarati s Upravom. Ukoliko to ne riješi problem, postoje daljnji koraci koji se mogu poduzeti. Također, postoji poseban postupak provjere za kolegije na kojima je prolaznost ispod 50 %, a osim tih, već postojećih mehanizama, Fakultet uvodi sustav istorazinskog vrednovanja od strane kolega nastavnika (kriterij 1.6.). Postotak studenata koji ispunjavaju ankete je dosta nizak, što je problem koji postoji na svim visokim učilištima u Europi koji su poznati Stručnom povjerenstvu te bi Fakultet mogao razmisliti o uvođenju poticaja za ispunjavanje anketa. No, ankete su dobro izrađene i slične su onima koje se koriste na većini renomiranih europskih institucija.

Čini se da djelatnici i studenti ili nisu upoznati s Etičkim kodeksom (koji je usvojen na razini Sveučilišta) ili imaju samo nejasne informacije o njegovom postojanju (kriterij 1.8.).

2. Studijski programi

Fakultet je vrlo aktivan u unapređivanju svojih studijskih programa i njihovom prilagođavanju potrebama studenata. Općenito, na Fakultetu vlada atmosfera otvorenosti prema studentima, a sustav kontrole kvalitete snažno se oslanja na studentske ankete i na neformalne kontakte do kojih se lako dolazi na malom fakultetu. Svrha komentara koji slijede je ukazati na neke

potencijalne slabosti u ovom, uglavnom, neformalnom sustavu i na sitne „slijepe točke“ u sustavu koji u cjelini funkcionira jako dobro.

Stručno povjerenstvo želi naglasiti da nije vidjelo nikakve naznake koje bi dovele u pitanje kvalitetu nastave (upravo suprotno). Međutim, ako bi se pojavio neki problem (npr. subjektivnost pri provjerama znanja), nije očito bi li ga Uprava Fakulteta uspjela detektirati, pogotovo ako to ne bi bio problem koji bi studenti odmah primijetili. Veliko povjerenje koje očito vlada na svim razinama Fakulteta (i zbog kojeg Stručno povjerenstvo pohvaljuje Upravu), kao i činjenica da je Fakultet usko povezana zajednica, usprkos svim očitim prednostima za studente i djelatnike, mogli bi u nekim slučajevima dovesti do propuštenih prilika za postizanje više razine izvrsnosti.

Stručno povjerenstvo ne vidi nikakav problem s upisnim kvotama (kriterij 2.2.) jer – iako Fakultet nije proveo formalnu analizu tržišta rada – kvote su određene u skladu sa zahtjevima tržišta rada. Također, u vremenu gospodarskih poteškoća veća stopa zaposlenosti završnih studenata ne čini se realističnom, a nije jasno bi li smanjenje upisne kvote bilo korisno. Praćenje bivših studenata moglo bi se provoditi na sustavniji način.

Institucionalni resursi (kriterij 2.3.) za kvalitetnu nastavu izraženi omjerom studenata i nastavnika su daleko od optimalnih. Zabranu zapošljavanja Fakultet nadoknađuje povećanim trudom djelatnika – čak i ako to ide na štetu znanstvenog rada (vidjeti poglavlje 5). Osim velikog entuzijazma nastavnika i asistenata za nastavnu djelatnost, osoblje ima „uslužni“ mentalitet prema studentima, što je za svaku pohvalu. Na primjer, mnogi nastavnici imaju „politiku otvorenih vrata“, odnosno dostupni su studentima i izvan uobičajenih sati konzultacija. Fakultet ima i politiku da kolegiji na kojima je prolaznost ispod 50 % moraju proći dodatnu provjeru. Naposljetku, Fakultet je prilagodio strukturu provjere znanja (sustav 70 % – 30 %) kako bi potaknuo kontinuirano učenje među studentima. Kolegiji obično imaju dva kolokvija koja zajedno predstavljaju 70 % završne ocjene te ispit na kraju semestra koji donosi 30 % završne ocjene. Takav sustav motivira studente da uče za kolokvije, a osigurava im i povratne informacije o njihovom uspjehu prije završnog ispita.

Što se tiče ishoda učenja (kriteriji 2.4. i 2.5.), tu postoje manji problemi. Ishodi učenja su definirani, ali nisu baš redovito ažurirani i/ili raspravljani s dionicima, a nisu ni sasvim usklađeni s provjerama znanja (što u pojedinim slučajevima ne mora biti štetno, ali Fakultet ne koristi alate, kao što su matrice testiranja, koji bi osigurali da se studente stvarno provjerava na temelju ishoda učenja, i to svih ishoda učenja). Čini se da se većina nastavnika zaista trudi studentima pružiti najbolje moguće nastavno iskustvo, ali to ne rezultira uvijek optimalnim provjerama znanja (npr. uglavnom se provjerava samo znanje, a ishodi učenja uključuju i strateške vještine). Na primjer, često korištenje ispita s pitanjima višestrukog izbora (koje je nastavnicima jednostavno ispravljati, ali koje Stručno povjerenstvo ne podržava) ne osigurava nužno provjeru aktivnijih ishoda učenja. To je povezano i s općenitim zapažanjem Stručnog povjerenstva da, iako nisu primijetili probleme sa sustavom praćenja nastave i priznaju da neformalni kontakti uspijevaju riješiti dosta problema, ne postoje učinkoviti mehanizmi za

prisiljavanje nastavnika koji nisu toliko zainteresirani za kvalitetu da se kritički osvrnu na svoje kolegije. Nadalje, Fakultet potiče upotrebu Bloomove taksonomije, ali opet samo na neformalan način koji nema utjecaja na određivanje ishoda učenja na razini studijskih programa. Nije jasno kako se osigurava usklađenost ishoda učenja kolegija i studijskih programa. Zato je dobro što se Fakultet, zajedno s Pravnim fakultetom u Osijeku i Pravnim fakultetom u Splitu, prijavio za projekt koji za cilj ima redefiniranje ishoda učenja.

Isto tako, Stručno povjerenstvo vidi „slijepu točku“ u načinu dodjele ECTS bodova (kriterij 2.6.) koji se temelji samo na broju sati nastave. Iako je potrebno napomenuti da studenti nisu imali mnogo prigovora u vezi radnog opterećenja, ostaje činjenica da nastavnici pri određivanju studijskih zahtjeva (literatura i zadaci) ne uzimaju u obzir broj sati studentskog rada potrebnog za 1 ECTS bod (30 sati) ili barem ne postoji mehanizam koji bi to osiguravao. Bez namjere da nameće strogi sustav dodjele ECTS bodova (temeljen isključivo na broju stranica koje studenti moraju pročitati), Stručno povjerenstvo ipak smatra da bi nekakve smjernice pomogle nastavnicima da odrede prioritete za svoje predmete, a studentima da znaju što se od njih očekuje. Neki kolegiji imaju dosta literature te, iako nastavnici studentima daju usmene upute na predavanjima, jasnija objašnjenja o tome kako bi se studenti trebali „uhvatiti u koštac“ s određenim materijalom bi, također, pomogla razjasniti zašto obavezna literatura za neke kolegije uključuje i starije naslove. Automatsko uvrštavanje „klasičnih djela“ može spriječiti uključivanje najnovijih znanstvenih spoznaja (kriterij 2.7.). Obavezna literatura od prije nekoliko desetljeća (koliko god prestižni njeni autori bili ili još jesu), osim ako u pitanju nisu izvadci odabrani zbog povijesnih ili drugih specifičnih didaktičkih razloga, ne čini se prikladnom za pravne predmete u kojima se nastavni materijal mora redovito nadopunjavati suvremenim sudskim odlukama, pravnim propisima i literaturom. Ako ne postoje novi udžbenici na hrvatskom jeziku, djelatnici bi trebali razmisliti o tome da sami napišu nove udžbenike ili barem ažuriraju stare (ako autorska prava to dopuštaju).

Kao što je već spomenuto, entuzijastični pristup koji mnogi nastavnici Fakulteta imaju prema svom radu, također, rezultira korištenjem mnogih različitih nastavnih metoda (kriterij 2.8.). Ovdje je potencijalno problematično pitanje jesu li te nastavne metode optimalno usklađene s metodama provjere znanja (vidjeti raniji komentar o ishodima učenja).

Studenti imaju pristup mnogim različitim elektroničkim i drugim resursima (kriterij 2.9.), a posebno je korisno što imaju mogućnost pristupa elektroničkim bazama podataka (na pretplatu) od kuće putem sustava posredničkog poslužitelja.

Posljednja točka za koju Stručno povjerenstvo vjeruje da bi mogla predstavljati dobar cilj za budućnost je pružiti studentima još više prilika za praktično učenje (kriterij 2.10.). Fakultet nudi simulirana suđenja i pravne klinike, ali, zbog propisane minimalne ocjene koja je uvjet za sudjelovanje u tim aktivnostima, samo nekolicina studenata ima to pravo. Stručno povjerenstvo i ovdje je primijetilo trud pojedinih nastavnika da uključe studente u svoje projekte ili čak konzultantske usluge. Međutim, Fakultet bi trebao uvesti sustavniji pristup praktičnoj primjeni

znanja kako bi pomogao ne samo odličnim, nego i svim drugim studentima da napreduju i da se dobro pripreme za rad u pravnoj struci.

3. Studenti

3.1. Zbog sustava državne mature Fakultet ne provodi dodatnu procjenu kandidata prije upisa na studijske programe. Općedržavni pristup državne mature znači da se budući studenti niti pripremaju niti testiraju u poljima potrebnim za studij prava, iako predmeti kao što su logika, filozofija i povijest nose dodatne bodove. Fakultet je primijetio da kod nekih studenata čak ni znanje iz predmeta koji se provjeravaju na državnoj maturi (kao što je hrvatski jezik) nije na prihvatljivoj razini. Fakultet provjerava prethodno znanje studenata i zaključio je da je nedostatak prethodnog obrazovanja toliki da može utjecati na uspjeh studenata u završavanju prve godine u roku. Fakultet je planirao uvesti novi kratki kolegij koji će nove studente pripremiti za studij, ali nije uspio jer bi vrijeme potrebno za provođenje tog kolegija i razdoblje u kojem bi se održavao podudaralo s jesenskim ispitnim rokom. Fakultet razmišlja o uvođenju dodatnih mjera kojima bi osigurao kvalitetu studenata koji se upisuju na prvu godinu studija (uključujući dodatan ispit prije upisa te dodatne kolegije za studente koji nemaju potrebno znanje).

3.2. Fakultet podržava niz različitih izvannastavnih aktivnosti studenata, a na njemu djeluje nekoliko studentskih udruga, čije aktivnosti pomaže i financijski. Fakultet, također, prilagođava uvjete studiranja potrebama kategoriziranih sportaša kako bi im omogućio vrijeme potrebno za pripreme i nastupe na velikim natjecanjima, odnosno kako bi mogli uskladiti svoje studijske obaveze s obavezama u sportu. Fakultet potiče studente da sudjeluju u sportskim i akademskim natjecanjima, a studentima je otvoreno više mogućnosti za sudjelovanje u simuliranim suđenjima, kao i u Studentskom športskom društvu Pravnika koje organizira razne sportske aktivnosti za studente.

3.3. Savjetovanje za studente osigurano je na sveučilišnoj razini putem Sveučilišnog savjetovanišnog centra koji pruža različite oblike besplatne podrške i pomoći studentima. U okviru ovoga centra djeluje više ureda koji pružaju psihološko savjetovanje, pomoć za studente s invaliditetom u skladu s konkretnim oblikom invaliditeta i pravno savjetovanje. Financijska potpora studentima slabijeg imovnog stanja osigurava se kroz program „Solidarnost“ Fonda „Aleksandar Abramov“ te različite oblike stipendiranja. Mentorstvo je osigurano za vrijeme izrade završnog rada. Osim toga, većina nastavnika dostupna je za pitanja studenata za cijelo vrijeme njihovog boravka na Fakultetu.

3.4. Fakultet je uspostavio različite postupke i načine provjere znanja. Većina ispita je u pisanom obliku, ali neki kolegiji imaju i usmene, a neki samo usmene ispite. Nastavnici imaju pravo odabrati tip pismenog ispita koji će koristiti na svojim kolegijima, što je rezultiralo raznolikim tipovima pismenih ispita koji se koriste za provjeru znanja (pitanja višestrukog izbora, eseji i studije slučaja). Nastavnici procjenjuju studente kroz cijelo vrijeme trajanja kolegija koristeći različite tipove alata za provjeru znanja (prezentacije, usmeni ispiti, kratki testovi itd.).

Nastavnici imaju obavezu izraditi cijeli nastavni program koji odobrava Fakultetsko vijeće, a objavljuje se na mrežnoj stranici Fakulteta. Na Fakultetu, također, postoje učinkoviti postupci za žalbe protiv odluka o provjerama znanja. Postupak je transparentan, a žalba se rješava ubrzo nakon donošenja prvobitne odluke. Studenti se ne žale često (iako je u proteklih nekoliko godina bilo nekoliko žalbi, uključujući par uspješnih) jer smatraju da su druge opcije mnogo korisnije. Te opcije uključuju odbijanje neželjene ocjene, što *de facto* znači pad na ispitu. Raznovrsnost metoda provjere znanja je uzorna, ali preporučuje se snažna koncentracija na primijenjeno znanje (vježbe rješavanja slučajeva umjesto opisnih eseja i pitanja višestrukog izbora), barem tijekom završnog ispita (posljednjih 30 % ocjene).

Radi postizanja objektivnosti, pismeni ispiti trebali bi biti potpuno anonimni i češće korišteni, a preostali usmeni ispiti uvijek bi se trebali odvijati ispred komisije nastavnika. Radi postizanja dosljednosti po pitanju ocjenjivanja, najbolji, najgori i određeni broj nasumično odabranih pismenih ispita trebao bi provjeravati još jedan (najbolje vanjski) nastavnik.

3.5. Fakultet ima bazu podataka bivših studenata, ali ne održava kontakt s njima niti prikuplja statističke podatke o njima nakon završetka studija. Postoje određeni individualni kontakti između nastavnika i bivših studenata, ali oni nisu organizirani od strane Fakulteta niti se koriste za prikupljanje podataka o zaposlenosti bivših studenata.

3.6. Svi relevantni podaci o studijskim programima, ishodima učenja i kvalifikacijama objavljuju se na službenoj mrežnoj stranici Fakulteta. Fakultet bi trebao razmisliti o ulaganju više napora u promociju svojih studijskih programa među budućim studentima, pogotovo onima s najvišim ocjenama.

3.7. Studenti mogu izraziti svoja mišljenja i prijedloge preko studentskih predstavnika, studentskog pravobranitelja ili izravnim kontaktom s nastavnicima. Studenti općenito smatraju da mogu slobodno razgovarati s nastavnicima o svim problemima koje imaju, kao i da se mogu direktno obratiti nastavniku s kojim imaju problem. Studentski predstavnici su, također, na raspolaganju studentima za rješavanje svih problema s kojima se susreću.

3.8. Studentski predstavnici svojim kolegama pružaju sve povratne informacije o mjerama za poboljšanje koje su poduzete na temelju studentskih inicijativa, kao i mjerama poduzetim na temelju pritužbi putem raznih platformi (e-mail, Facebook i osobni kontakt).

4. Nastavnici

4.1. Broj i kvalifikacije znanstveno-nastavnog osoblja uglavnom su u skladu sa strateškim ciljevima Visokog učilišta i na odgovarajući način pokrivaju temeljne discipline. Fakultet ima dovoljan broj kvalificiranih, stalno zaposlenih nastavnika da bi se osigurala kvaliteta te kontinuitet poučavanja i učenja na svim studijskim programima. Podaci iz tablica 4.1., 4.2. i 4.3. iz Samoanalize pokazuju da su u akademskoj godini 2013./2014. stalno zaposleni nastavnici održali skoro sva predavanja (99,5 %) na integriranom studiju Pravo, zatim 93 % predavanja na

Upravnom studiju, 85 % na specijalističkom diplomskom stručnom studiju i 100 % predavanja na poslijediplomskom sveučilišnom studiju. Fakultet, također, zapošljava vanjske suradnike (izabrane iz redova profesionalaca i stručnjaka poznatih u znanosti i praksi po svojim vještinama i kompetencijama) koji drže predavanja na poslijediplomskim specijalističkim studijima iz (i) Financijskog prava trgovačkih društava i (ii) Kriminalističkog istraživanja. Broj vanjskih suradnika na tim programima je viši (31 %, odnosno 82 %) zato što studentima moraju prenijeti specifično praktično znanje. Kao posljedica toga, kvalifikacije znanstveno-nastavnog osoblja uglavnom su prikladne za ispunjavanje strateških ciljeva Fakulteta i usklađene s Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskih programa i reakreditaciju visokih učilišta.

4.2. Sustav zapošljavanja novih djelatnika temelji se na potencijalnim umirovljenjima, održivosti studijskih programa i znanstvenih aktivnosti, a oglašava se na međunarodnoj razini. Međutim, čini se da veliki postotak novih djelatnika dolazi sa samog Fakulteta (vidjeti str. 87 Samoanalize gdje se navodi da se „očekuje da se otvaranjem novih docentskih radnih mjesta ove osobe – asistenti – izaberu u znanstveno-nastavna zvanja na Fakultetu“). Nadalje, kritična točka je to što Fakultet ne može otvoriti niti jedno novo radno mjesto zbog trenutne politike zapošljavanja u hrvatskom sustavu visokog obrazovanja (prema kojoj je napredovanje moguće samo iznimno unutar petogodišnjeg razdoblja), kao i zbog nedostatka financijskih sredstava. U svakom slučaju, Fakultet promiče razvoj ljudskih resursa – doktorski program čini se dobro organiziran, što su potvrdili studenti tog studija. Fakultet novim djelatnicima osigurava mentorsku pomoć, stimulira njihovo sudjelovanje na važnim konferencijama i programima mobilnosti te zahtijeva dokaze o znanstvenoj produktivnosti i nastavnom iskustvu.

4.3. Visoko učilište vodi računa o broju stalno zaposlenih nastavnika, nastojeći postići optimalan omjer studenata i stalno zaposlenih nastavnika. Zapravo, omjer stalno zaposlenih nastavnika i studenata u akademskoj godini 2013./2014. na svim studijskim programima Fakulteta bio je 1:33,8 (vidjeti str. 88 Samoanalize), što je iznad propisanog omjera (1:30), ali predstavlja poboljšanje u odnosu na prethodne akademske godine. U svakom slučaju, taj omjer nema značajni utjecaj na kvalitetu nastave. Mišljenje studenata s kojima je Stručno povjerenstvo razgovaralo tijekom posjeta Visokom učilištu je da su predavanja dobra te da vježbe i seminari koji se održavaju u manjim studijskim grupama općenito funkcioniraju na odgovarajući način. Optimalni omjer nastavnika i studenata samo je djelomično proveden zbog ekonomske krize i rezanja troškova u znanosti i visokom obrazovanju, što je spriječilo – a i dalje sprečava – otvaranje novih radnih mjesta i napredovanje nastavnog osoblja.

4.4. Fakultet organizira strukturirani uvodni program učenja i poučavanja za nove djelatnike koji nemaju prethodnog nastavnog iskustva. Znanstveno osoblje sudjeluje u posebnim programima stručnog razvoja za stjecanje vještina pisanja projekata i prijavljivanja za međunarodne projekte, upravljanje projektnim timovima, prenošenje rezultata istraživanja privatnom sektoru i široj javnosti te objavljivanje radova u vodećim međunarodnim časopisima. Fakultet, također, vodi računa o kvaliteti znanstvene produktivnosti nastavnika – nastavnici moraju pisati mjesečna izvješća o svojoj produktivnosti i šalju ih dekanu koji, nakon što ih pročita, odlučuje o

mjesečnom povećanju plaće djelatnika. Kao što su rekli Stručnom povjerenstvu, svakih pet godina nastavnici, također, moraju pisati izvješće u svrhu produljenja statusa djelatnika na Fakultetu. Sveučilište dijeli nekoliko nagrada i drugih oblika priznanja kako bi motiviralo asistente na ulaganje dodatnog truda u obavljanje svog posla. Studenti su zadovoljni nastavnim osobljem i imaju s njim dobre odnose. Međutim, čini se da anonimne studentske ankete o kolegijima i predavačima nisu jako funkcionalne jer ih ispunjava samo mali postotak studenata. Nadalje, Fakultet bi trebao povećati broj djelatnika u administrativnim i tehničkim službama kako bi unaprijedio stručno usavršavanje znanstveno-nastavnog osoblja.

4.5. Svi nastavnici koje je Stručno povjerenstvo upoznalo tijekom posjeta Visokom učilištu bili su zadovoljni i nisu imali pritužbi na svoje radno opterećenje (koje uključuje nastavne i znanstvene aktivnosti te konzultacije sa studentima), ali tablica 4.3. iz Samoanalize (str. 104) pokazuje velike razlike u radnom opterećenju (pojedini nastavnici imaju ogroman broj sati nastave).

4.6. Fakultet se brine da nastavni i znanstveno-istraživački zadaci zaposlenih nastavnika nisu ugroženi njihovim obvezama izvan Visokog učilišta. Kao što je vidljivo iz tablice 4.3. iz Samoanalize (str. 104), tek nekoliko nastavnika ima dodatno radno opterećenje na vanjskim institucijama, ali oni nisu toliko opterećeni norma satima nastave. Čini se da te vanjske obaveze nemaju negativni učinak na kvalitetu i učinkovitost rada nastavnika na matičnoj instituciji, što su potvrdili studenti s kojima je Stručno povjerenstvo razgovaralo. Vanjske obaveze pridonose povećanju kompetencija nastavnika. Osim toga, Fakultet redovito prati vanjske obaveze znanstveno-nastavnog osoblja kako bi osigurao kvalitetu i učinkovitost njihovog rada.

5. Znanstvena i stručna djelatnost

Fakultet nema vlastiti strateški program znanstvenih istraživanja (takav dokument postoji na razini Sveučilišta), a samo tri stranice opće Strategije Fakulteta posvećene su ovoj temi (kriterij 5.1.). Fakultet cilja na ostvarenje nacionalne i međunarodne suradnje, ali zbog nedostatka znanstvene strategije ta se suradnja odvija na *ad hoc* bazi (kriterij 5.3.). Fakultet ima dovoljan broj djelatnika s doktoratom znanosti, a dio djelatnika provodi visokokvalitetna istraživanja i objavljuje radove u međunarodno priznatim pravnim časopisima ili poglavlja u knjigama međunarodno priznatih izdavača, no značajan dio djelatnika nema dovoljno ambicije i/ili sposobnosti za to (kriteriji 5.3., 5.4. i 5.6.). Poticajni mehanizmi za objavljivanje radova su uzorni – 30 % bonusa na plaću za prestižnu publikaciju (kriterij 5.5.). Fakultet ima niz domaćih projekata, a sudjelovao je i u projektima Europske unije (TEMPUS), ali nije uspio osigurati nove međunarodne projekte (kriterij 5.7.). Fakultet se potiče na snažniju i sustavniju suradnju s lokalnim sudstvom i odvjetništvom (kriterij 5.8.). Fakultet bi mogao istražiti potencijal za dobivanje privatnih financijskih sredstava za konzultantske i/ili posredničke usluga (kriterij 5.9.).

Fakultet provodi doktorski studijski program (kriterij 5.10.). Studenti dokorskog studija moraju provesti najmanje četiri mjeseca u inozemstvu i doktorirati unutar šest godina (oba pravila čine se prikladna). Opći metodološki kolegij obavezan je za sve doktorske studente (upoznaje ih s

metodama pravnog istraživanja), a mogu odabrati još pet kolegija (većinom s drugih poslijediplomskih programa). Čini se da su studenti doktorskog studija i asistenti previše usredotočeni na hrvatsko pravo te se preporučuje snažan naglasak na komparativnom pristupu. Tri su asistenta od njih 21 završili doktorat u inozemstvu, a taj bi se omjer ubuduće mogao dodatno poboljšati. Asistenti mogu pohađati predavanja o visokom obrazovanju i upravljanju karijerom. Općenito, Fakultet pruža podršku mladim znanstvenicima (pokriva troškove za međunarodne konferencije, a ponekad i za znanstvene boravke). Preporučuje se sustavno i transparentno financiranje lektorskih usluga radi pomoći pri osiguravanju međunarodnih publikacija. Općenito, čini se da mladi znanstvenici imaju dobru komunikaciju s Upravom.

Fakultet objavljuje jedan časopis s dvostrukom anonimnom recenzijom pod nazivom Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Radovi se uglavnom objavljuju na hrvatskom jeziku, a časopis se nalazi u hrvatskim elektroničkim bazama podataka. Osamdeset posto autora nisu djelatnici Pravnog Fakulteta, što je dobar pokazatelj da taj forum nije rezerviran samo za djelatnike Fakulteta. Časopis se tiska u 600 primjeraka, a na njega je pretplaćen značajan broj pravnih stručnjaka.

Čini se da je primijenjeno istraživanje (namijenjeno ljudima iz prakse) snažnije od temeljnog (istraživanja namijenjenog drugim znanstvenicima). To bi moglo objasniti mali broj međunarodno priznatih radova objavljenih u pravnim časopisima s dvostrukom anonimnom recenzijom.

6. Međunarodna suradnja i mobilnost

Fakultet sudjeluje u nizu aktivnosti koje uključuju međunarodnu suradnju. Jasno je da su posljednjih godina po tom pitanju ostvarena poboljšanja, kao i da postoje mnoge pojedinačne inicijative koje su vrijedne hvale. Međutim, očito je da to područje zahtijeva još rada. Cilj ovog poglavlja je ponuditi kratku procjenu postignuća Fakulteta u području međunarodne suradnje i mobilnosti.

6.1. Fakultet sudjeluje u programu Erasmus u sklopu kojeg surađuje s drugim europskim sveučilištima. U tekućoj godini Fakultet je imao petnaest izlaznih Erasmus studenata, dok je jedanaest studenata sa stranih sveučilišta došlo u Rijeku studirati pravo. Fakultet je sklopio sporazume o učenju s dvadeset i pet sveučilišta u više europskih zemalja, uključujući Portugal, Njemačku, Italiju i Češku. Tipičan sporazum o učenju pokriva studentsku mobilnost tako što nudi dva ili tri mjesta za studente u Rijeci, kao i na sveučilištu s kojim je sporazum sklopljen. Mnogi od tih sporazuma uključuju i mobilnost djelatnika, ali ona se u praksi rijetko provodi.

Kako bi potaknuo mobilnost studenata, Fakultet nudi uvodna predavanja o njemačkom i talijanskom pravnom sustavu na nacionalnim jezicima tih zemalja, kao i kolegij na engleskom jeziku o sportskom pravu koji se provodi u suradnji s jednim britanskim sveučilištem. Ova inicijativa je zaista za svaku pohvalu i trebalo bi je proširiti.

6.2. Program Erasmus obično koriste studenti na petoj (posljednjoj) godini studija. Naime, ta se godina uglavnom sastoji od izbornih predmeta pa studenti, umjesto slušanja izbornih predmeta na matičnom fakultetu, mogu putovati u inozemstvo i steći jednak broj ECTS bodova na nekom stranom sveučilištu. Kolegiji položeni u inozemstvu vrednuju se jednako kao oni položeni u Hrvatskoj, odnosno ulaze u završnu ocjenu studenata. To pokazuje da se međunarodna mobilnost smatra važnim, iako opcionalnim, dijelom pravnog obrazovanja i to je svakako pozitivno.

Ono što je manje pozitivno je način financiranja programa Erasmus – ne postoje sredstva koja su rezervirana samo za studente prava, već se oni moraju natjecati za stipendije za učenje u inozemstvu sa studentima svih drugih fakulteta. Stipendija iznosi 410 eura mjesečno, što se čini odgovarajuće. S obzirom da su mnoge europske zemlje značajno skuplje od Hrvatske, takvo financiranje je neophodno za mnoge studente da uopće pomisle na odlazak u inozemstvo. Dodatni problem leži u činjenici da je na nekoliko drugih fakulteta običaj dodjeljivati više ocjene nego u pravnim znanostima. To je razlog zašto u praksi manje studenata putuje u inozemstvo nego što bi to željelo. Ove godine bilo je trideset kandidata sa studija prava – osam kandidata uspjelo je dobiti stipendiju, dok je njih šest odlučilo oputovati u inozemstvo bez stipendije. Međutim, ta opcija nije otvorena za svakoga, a podaci i ovako pokazuju da polovica zainteresiranih studenata neće moći iskoristiti prednosti koje nudi program Erasmus, usprkos raspoloživosti mjesta osiguranih kroz dvadeset i pet sklopljenih ugovora o suradnji s drugim sveučilištima. Stoga se preporučuje da se određeni broj stipendija (ne manje od 20) svake godine osigura za Fakultet s ciljem poticanja studentske mobilnosti.

6.3. Studenti doktorskih studija imaju obavezu provesti dio studija u inozemstvu prilikom pisanja doktorske disertacije, što je sigurno pozitivno. Osim toga, Fakultet planira pokrenuti združeni doktorski studij sa sveučilištima u Portu i Mariboru. Kandidati, također, moraju objaviti rad u suradnji sa svojim mentorom te sudjelovati na najmanje jednoj međunarodnoj konferenciji. Procjena mobilnosti djelatnika i znanstvenika provodi se praćenjem njihovih znanstvenih radova i doktorskih disertacija. Ako je pojedini znanstvenik putovao u inozemstvo u sklopu nekog projekta, nakon povratka u Rijeku mora podnijeti izvješće s kratkim pregledom svojih aktivnosti i postignuća. Takav sustav izvješća trebalo bi proširiti na sva putovanja u inozemstvo u trajanju dužem od jednog mjeseca.

Studenti doktorskih studija ograničeni su u svojim mogućnostima traženja posla u inozemstvu. Novac predstavlja veliki problem, a znanstvenici smatraju da im je matično sveučilište sigurnije po tom pitanju. Ono što je pozitivno je da su studenti doktorskih studija i postdiplomanti iskoristili stipendije Fulbright, Lausanne i Instituta Max Planck za kratku i srednjoročnu mobilnost. Čini se da je većina mlađih znanstvenika prošle godine provela nekoliko mjeseci u inozemstvu.

Po pitanju izlazne mobilnosti osoblja, Stručno povjerenstvo je primijetilo da, iako osoblje pretežno čine hrvatski državljani, je dobar dio djelatnika u jednom trenutku u svojoj karijeri bio u inozemstvu zbog rada ili studija (40 % prema procjeni jednog djelatnika). To je sigurno

pozitivno jer znači da su djelatnici obogatili svoju radnu okolinu važnom međunarodnom perspektivom i nekim stranim mrežama poznanstava. Stručno povjerenstvo je primijetilo da dekan očito potiče djelatnike na sudjelovanje na međunarodnim konferencijama i u istraživačkim aktivnostima. Stručno povjerenstvo je saznalo da je dekan spreman financirati putovanja u inozemstvo za djelatnike, što podrazumijeva troškove smještaja i prijevoza. Djelatnici su rekli da dekan nikada nije odbio takav zahtjev osoblja, što je podatak koji govori sam za sebe. Osoblje povremeno sudjeluje i u međunarodnim programima usavršavanja. Međutim, nije sasvim jasno zašto relativno snažna prisutnost osoblja Fakulteta na međunarodnim konferencijama ne rezultira s više publikacija u priznatim međunarodnim časopisima.

6.4. Sudjelovanje u međunarodnim znanstvenim projektima važna je aktivnost za svaki pravni fakultet pa ni Rijeka nije iznimka. Tu je važno spomenuti da je Fakultet ostvario međunarodnu suradnju sa sveučilištima u Saarbrückenu, Tilburgu i Maccerati u sklopu projekta Tempus. Ishodi tih suradnji uključivali su publikacije na engleskom, njemačkom i talijanskom jeziku. Takve aktivnosti svakako treba poticati. Fakultet je, također, privukao oko 180.000,00 eura iz Europskog socijalnog fonda za provedbu novog sustava osiguravanja kvalitete. No, potrebno je dodati da su iznosi dodijeljeni za istraživanje do sada bili relativno mali i da je potrebno provesti ambiciozniji plan aktivnosti za veću uključenost u europske projekte, pogotovo kako bi se ublažile financijske poteškoće s kojima Fakultet trenutno ima problema.

6.5. Kako bi postao privlačniji stranim studentima, Fakultet trenutno unapređuje svoju mrežnu stranicu, a dodaje i više informacija na engleskom jeziku s ciljem poboljšavanja njezine dostupnosti za strane istraživače. Dodatne informacije uključivat će profile osoblja, što je hvalevrijedna inicijativa. Međutim, uvjet poznavanja hrvatskog jezika i dalje predstavlja značajnu prepreku.

Dostupnost za strance dodatno je olakšana radom predane administrativne asistentice za međunarodnu suradnju, zatim činjenicom da se jednom na semestar održava uvodni dan za strane studente i programom „Erasmus prijatelj“ u sklopu kojeg se svaki strani student dodjeljuje jednom hrvatskom kolegi koji ga upoznaje s hrvatskim sveučilištem i društvenim životom. Te aktivnosti su jako korisne.

Vidjeti i kriterij 6.1.

6.6. Što se tiče osoblja, Stručno povjerenstvo je primijetilo da samo jedan djelatnik Fakulteta nije hrvatske nacionalnosti, ali i ta osoba je hrvatskog porijekla i čini se da je regrutirana u sklopu svjesne strategije „povratka pojedinaca hrvatskog porijekla u domovinu“. Iako se natječaji objavljuju *online* te, navodno, i drugim načinima kruže po Europi, ipak je jasno da je uvjet poznavanja hrvatskog jezika značajna prepreka širem uključivanju međunarodnih pravnika i njihovom potencijalnom zapošljavanju na Fakultetu. Opravdanost tog pristupa otvorena je za raspravu. Na primjer, jasno je da se određena područja znanja, kao što je pravo Europske unije i

međunarodno javno pravo, možda najbolje prenose na francuskom ili engleskom jeziku, čime bi se omogućilo potencijalno zapošljavanje stranaca i ukidanje uvjeta poznavanja hrvatskog jezika.

Ovu situaciju donekle ublažava činjenica da Fakultet u prosjeku godišnje posjete tri ili četiri strana predavača. Ti pojedinci ostaju između pet dana i dva tjedna te obično drže blok predavanja iz seminara, a uključe se i u rad znanstvene zajednice. Većina tih posjetitelja dolazi iz zapadne Europe i Sjeverne Amerike.

6.7. Fakultet održava centar izvrsnosti *Jean Monet Centre of Excellence*, koji osigurava određenu stručnu suradnju sa stranim sveučilištima, a poziva i međunarodne predavače i profesore. Međutim, Centar više ne prima međunarodna sredstva, što znači da se mora sam financirati. Sredstva za pojedine predavače i konferencije osigurana su, između ostalih, od institucija *Deutsche Forschungsgemeinschaft* i *Danish Research Foundation*. Centar i dalje ima značajnu ulogu na Sveučilištu. Daljnje djelovanje Centra je očito poželjno, no potrebno je pronaći rješenje za njegovo financiranje.

Institut za Europsko pravo i usporedno zakonodavstvo osnovan je u okviru Tempus Udruženog europskog projekta. To je omogućilo nabavu preko 600 naslova o pravu Europske unije i europskih integracija, što je dosta pozitivan razvoj. Fakultet bi trebao pronaći načine da nastavi raditi u tom pravcu, kao i da pokuša osigurati veća sredstva iz fondova Europske unije.

Vidjeti i kriterij 6.1.

7. Resursi: stručne službe, prostor, oprema i financije

Fakultet ima dovoljno nastavnih resursa za sve upisane studente, predavaonice i sobe za seminare čine se dovoljno velike, a knjižnica i informatičke učionice funkcionalne, ali nema puno prostora za grupno učenje (kriterij 7.1.). Fakultet bi trebao osigurati više administrativne podrške, kako za menadžerske zadatke, tako i za znanstvene projekte (kriterij 7.2.). Postoje tečajevi za nenastavno osoblje – na primjer, o tome kako napisati projektnu prijavu (kriterij 7.3.). Informatička oprema u informatičkoj učionici i knjižnici čini se dosta stara i spora (kriterij 7.4.). Oprema u predavaonicama čini se prikladna, a knjižnica je opremljena posebnom informatičkom opremom za studente s ograničenom vidom (kriterij 7.5.).

Elektroničke baze podataka dostupne u knjižnici su dobre, ali fizički resursi (knjige) su nedovoljni i djelomično zastarjeli, pogotovo oni na engleskom i drugim stranim jezicima (kriterij 7.6.). Radno vrijeme knjižnice je od 9 do 15 sati, što se na prvi pogled čini dosta kratko, no studenti mogu koristiti Sveučilišnu knjižnicu Rijeka koja je otvorena do dva sata ujutro. Također, zbog zemljopisne lokacije Fakulteta i uvjeta javnog prijevoza (Fakultet se nalazi na kraju grada, a zadnji autobus odlazi u 23 sata), Stručno povjerenstvo priznaje da bi noćno radno vrijeme knjižnice Fakulteta uistinu bilo nerazumno.

Financijska sredstva i mogućnosti za njihovo korištenje (pogotovo po pitanju zapošljavanja novog osoblja) su ograničeni, što je djelomično rezultat odluke nadležnog ministarstva (kriterij 7.7.). Čini se da poticajni mehanizmi koji čine 30 % plaće predstavljaju vrlo učinkovit način za motiviranje osoblja na ostvarivanje ciljeva Fakulteta (kriterij 7.8.).